

OLIMPIADA LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ - LAV
etapa județeană, 24 martie 2018
Secțiunea gimnaziu – lector avansat, nivelul 1 - clasele a V-a și a VI-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

RÂUL ÎNSTELAT AL CERULUI

de Grace Lin

A fost odată ca niciodată un bătrân care trăia într-un vârf de munte. Multă lume credea că își pierduse mințile. Alții credeau că el era adevăratul Spirit al Muntelui sau că era nemuritor. Însă cei mai mulți îl vedeau ca pe un mare înțelept. Oamenii nenumărați veneau la el pentru răspunsuri și sfaturi, iar unii pentru a-i deveni ucenici. Bătrânul oferea răspunsuri tuturor întrebărilor și rezolva toate problemele, însă îi alunga mereu pe toți cei care voiau să-i fie ucenici. Dar un tânăr pe numele de Tiwu nu se dădea bătut și pace. Se întorcea iar și iar, implorând și insistând, până când, într-un final, bătrânul înțelept îl primi ca ucenic.

Tiwu era un învățăcel înflăcărat. Odată cu prima rază de soare, bătrânul înțelept îi împărtășea tânărului toate învățăturile sale, iar cei doi își petreceau întreaga zi meditănd. Însă noaptea, când luna era sus pe cer, bătrânul nu-i mai dădea atenție ucenicului său și, în schimb, citea ore întregi dintr-un ceaslov.

Tiwu nu știa ce să mai creadă. Îi era limpede că era multă înțelepciune în cartea bătrânului, dar ce fel de cunoștințe ascundea? Era dornic să afle. Bătrânul, însă, nu-i îngăduia niciodată să arunce o privire printre paginile ei.

Cum Tiwu era un flăcău cu judecată, își zise în gând: „Bătrânul îmi va da voie să citesc cartea când îmi voi fi însușit toate învățăturile lui.” Așadar, își văzu mai departe de studiu, cu și mai mare îndârjire decât până atunci.

În curând, eforturile lui începură să dea rod: acum, când oamenii veneau la bătrânul înțelept pentru sfaturi, Tiwu era și el capabil să le ofere. În scurt timp i se duse vestea lui Tiwu că era un bărbat înțelept.

După ce mai prinse curaj, Tiwu își luă inima în dinți și îl întrebă pe bătrân despre misterioasa carte. Într-o noapte, când acesta citea în liniște cum îi era obiceiul, Tiwu zise:

- Maestre, ce citiți în cartea aceea?
- Pagina pe care o citesc acum, răspuse bătrânul fără a-și ridica privirea, este despre secretul de a atinge pacea.

Secretul de a atinge pacea! Tiwu era uimit. Doar cel mai înțelept printre înțelepți ar cunoaște acest mister. Câte minunății se ascundeau în paginile acelei cărți! Oare ce alte taine erau revelate în carte?

- Maestre, spuse Tiwu, îmi permiteți să citesc și eu secretul de a atinge pacea?

Bătrânul ridică privirea spre el.

- Îți dorești cu adevărat să afli care este secretul păcii? Întrebă el. Sau pur și simplu dorești să citești Cartea Norocului?

Tiwu cugetă câteva clipe și apoi răspuse:

- Amândouă.

Bătrânul nu zise nimic, ci își mângâie în liniște barba. Tiwu băgă de seamă că acesta șovăia. Într-un final, înțeleptul zise:

- Ești sigur că ești pregătit?
- Da, răspuse Tiwu hotărât. În mintea lui, singurul lucru care îl împiedica să fie întru totul egalul bătrânului înțelept era acea carte.
- Eu nu sunt sigur, spuse bătrânul.
- Dar sunt pregătit, spuse Tiwu. Vă rog, cum pot să v-o dovedesc?

Înțeleptul medită preț de câteva clipe, după care spuse:

- La poalele muntelui vei vedea un copac înalt înălțându-se peste un lac. Urcă-te pe cea mai de sus creangă și rămâi acolo să meditezi timp de nouăzeci și nouă de zile și nopți. Dacă reușești să faci întocmai cum ți-am spus, atunci ai permisiunea mea de a citi Cartea Norocului și secretul de a atinge pacea.

Fără să stea pe gânduri, Tiwu o luă în jos, spre poalele muntelui, și găsi copacul înalt din preajma lacului. Copacul era drept și neted, aidoma unei pensule uriașe, și părea a fi la fel de înalt ca muntele pe care tocmai îl lăsase în urmă. Cu chiu cu vai, Tiwu legă o funie în jurul trunchiului și se cățăără până la cea mai înaltă creangă a copacului.

Ajuns în vârf, tânărul se așează încrezător. Era convins că avea să îndeplinească cerințele Jupânului său și că se va întoarce pentru a afla o mare taină. Soarele se ridica pe cer și cobora, luna se umplea și se golea, iar Tiwu le urmărea pe toate acestea din vârful copacului. Sătenii din împrejurimi, găsind că e mai ușor să-i ceară sfaturi tânărului din copac decât să urce muntele, îi trimiteau coșuri cu mâncare, pe care el le trăgea sus cu ajutorul funiei. În scurt timp, avea un întreg cârd de adepți care veneau la el pentru sfaturi și răspunsuri.

În cea de-a nouăzeci și șasea noapte veni o furtună îngrozitoare. Vântul urla și vâjâia, iar tunetele răsunau în depărtare. Fulgerele despicau cerurile, iar picurii de ploaie cădeau precum săgețile războinicilor. Copacul se legăna și se îndoia, cât pe ce să se frângă, însă Tiwu își aminti de cuvintele Jupânului său și nu-și pierdu cumpătul. Chiar când crengi din apropiere se rupseră și căzură pe pământ și când ploaia și vântul îi biciuiau obraji, el rămase neclintit, tăcut ca o stană de piatră.

A doua zi dimineața, cu toții se îngrămădiră în jurul copacului și-l văzură pe Tiwu șezând nemișcat pe creanga lui.

- Este, fără îndoială, un mare înțelept, își spuseră oamenii. Doar o persoană cu adevărat luminată ar putea rămâne neclintită în fața unei asemenea furtuni.

De jos, de pe pământ, oamenii îi închinară osanale.

Tiwu le auzi elogiile și se simți mulțumit. „Am dovedit din ce sunt făcut cu adevărat”, își zise acesta și compuse o poezie:

*Precum muntele de piatră,
Îndur cutezător
fulgerul asurzitor
și vântul aprig,
iar drept câștig,
statornică gândire
și izbăvire.*

Luă hotărârea de a-i trimite poezia Jupânului său, bătrânul de pe munte. Unul dintre admiratorii lui Tiwu o duse degrabă înțeleptului. Bătrânul citi poezia și zâmbi. Apoi întoarse hârtia și scrise pe verso cu litere negre:

HÂC

După aceea, i-o trimise înapoi lui Tiwu.

Tiwu citi iute răspunsul, așteptând laude din partea Jupânului său, însă când văzu ce scrijelise înțeleptul, tânărul se simți profund jignit.

- „HÂC”?! zise el indignat. Eu scriu despre sacrificii și cunoaștere, iar el îmi trimite așa ceva? Ce vrea să spună?

Lezat, Tiwu coborî grabnic din vârful copacului și merse ață spre munte. Cu fiecare pas, se simțea din ce în ce mai umilit de răspunsul Jupânului. Așadar, când în sfârșit dădu ochii cu bătrânul înțelept, care ședea ca de obicei liniștit, se porni să-l ocărăscă:

- Ce-i asta? zise Tiwu, fluturând furios mesajul. HÂC?! Ce-ați vrut să spuneți?

Bătrânul așteaptă până când Tiwu făcu o pauză ca să-și tragă sufletul și apoi zise calm:

- Spuneai că nici cel mai aprig vânt și nici cele mai asurzitoare fulgere nu te pot clinti. Dar uite că un simplu „hâc” te-a adus la mine.

traducere de Alexandra Columban

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)
Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. **Pe cine alungă mereu bătrânul înțelept?**
  - a. pe cei care veneau la el pentru răspunsuri și sfaturi;
  - b. pe cei care credeau că-și pierduse mințile;
  - c. pe cei care voiau să-i fie ucenici;
  - d. pe cei care credeau că era nemuritor.
2. **Din ce motiv bătrânul înțelept nu-i mai dă atenție noaptea ucenicului său:**
  - a. fiindcă medita;
  - b. fiindcă citea ore întregi dintr-o carte;
  - c. fiindcă era obosit;
  - d. fiindcă veneau la el oameni pentru răspunsuri și sfaturi.
3. **Cum se numește cartea citită de bătrânul înțelept?**
  - a. Secretul de a atinge pacea;
  - b. Cartea Norocului;
  - c. Cartea Misterelor;
  - d. Cartea Înțelepciunii.
4. **Câte zile trebuie să mediteze Tiwu în copacul de la poalele muntelui?**
  - a. nouăzeci și nouă de zile și nopți;
  - b. nouăzeci și nouă de zile;
  - c. nouăzeci și nouă de nopți;
  - d. nouăzeci și șase de nopți.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)
Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Bătrânul înțelept îi dă o probă lui Tiwu.
2. Tiwu îi trimite o poezie bătrânului înțelept.
3. Sătenii îl ajută pe Tiwu în trecerea probei.
4. Bătrânul înțelept îl acceptă pe Tiwu ca ucenic.
5. Tiwu se întoarce furios la bătrânul înțelept.
6. Tiwu vrea să citească misterioasa carte a maestrului său.
7. Tiwu se urcă în copacul de la poalele muntelui.
8. Furtuna nu-l doboară pe Tiwu.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează subiectul paginii citite de bătrânul înțelept.
2. Prezintă în ce constă proba pe care i-o propune bătrânul înțelept.
3. Menționează două trăsături ale lui Tiwu care sunt evidențiate prin proba pe care o acceptă.
4. Explică de ce se simte umilit Tiwu de răspunsul dat de bătrânul înțelept la scrisoarea pe care i-o trimite.

D. (12 puncte)

Unul dintre colegii tăi a citit fragmentul extras din *Râul înstelat al cerului* de Grace Lin și te-a rugat să îi explici semnificația ultimei replici a bătrânului înțelept. Redactează un text de cel mult 20 de rânduri care să conțină explicația ta.

Este greu să ne imaginăm înălțimea incredibilă la care pot ajunge unele specii de copaci. Recordul absolut îl deține un copac din Parcul Național Redwood, California, care a atins uimitoarea înălțime de 115,72 metri. Cel mai înalt copac din lume a fost botezat Hyperion și a fost descoperit în anul 2006 de doi naturaliști care cercetau Parcul Național Redwood din California. Hyperion este un *sequoia sempervirens*, specie de copaci recunoscută pentru longevitatea și înălțimea extraordinară la care pot ajunge unele exemplare, scrie *Monumentaltrees.com*. Arborele a fost botezat după numele unui erou din legendele grecești.

Tot din specia sequoia fac parte și alți copaci foarte înalți, care poartă numele Helios (are o înălțime de 114,09 metri), Icarus (113,14 metri) și Daedalus (110,76 cm). Toate aceste exemplare au fost descoperite în vara anului 2006, scrie „Live Science”. Neobișnuit este că toți acești copaci au crescut pe panta unor dealuri, nu în văi, unde apa este de obicei mai ușor accesibilă și poate stimula dezvoltarea unui copac. Hyperion poate fi considerat un copac norocos. A scăpat la limită de defrișări, o practică frecventă în anii 1970, când mare parte din pădurea din care face parte a fost tăiată. Din fericire, cu doar câteva zile înainte ca uriașul sequoia să fie pus și el la pământ, pădurea a fost inclusă în Parcul Național Redwood, fiind astfel protejată.

Copacul este considerat tânăr pentru un sequoia, botaniștii calculând că are numai 600 de ani, prin urmare va mai crește destul de mult. Un sequoia poate trăi chiar și 2.000 de ani. Administratorii parcului țin secretă localizarea exactă a acestor copaci uriași, ca să evite asediul turiștilor. Fascinația publicului pentru aceste specii a început în anul 1963, când Societatea National Geographic a organizat prima expediție în pădurile din California și a făcut cunoscute întregii lumi impresionantele păduri de sequoia, unde multe exemplare depășeau 100 de metri. Merită menționat că Hyperion este mult mai înalt decât Statuia Libertății, care are numai 47 metri și decât Big Ben, care are doar 96,3 metri. O explicație pentru înălțimea amețitoare la care ajung acești copaci este clima foarte blândă din California, unde este cald și plouă abundent.

www.adevarul.ro

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Precizează recordul în ceea ce privește înălțimea copacilor din Parcul Național Redwood.
2. Notează două dintre numele exemplarelor din specia sequoia descoperite în 2006.
3. Menționează anul în care Societatea National Geographic a organizat prima expediție în pădurile din California.
4. Explică motivul pentru care copacii sequoia ajung la înălțimi incredibile.

B. (12 puncte)

Consideri că este necesar ca acești arbori să fie protejați prin lege? Redactează un text de cel mult 10 rânduri în care să îți motivezi răspunsul.

Privește cu atenție afișul folosit pentru campania Patrulei de reciclare. Răspunde la următoarele cerințe, valorificând informațiile din afiș.

1. Precizează care sunt partenerii Programului RoRec.
2. Menționează un site care promovează campania de reciclare.
3. Explică semnificația îndemnului „Ajută-ne să păstrăm curățenia în comunitatea ta!”.
4. Prezintă în cel mult zece rânduri relația dintre denumirea campaniei și desenul de pe afiș.

Înscrie-te acum în Patrula de reciclare!

➔ **TIMPUL RECICLĂRII**

Dezvoltat în 2013, realizat de Pagina de Informații a Centrului Județean de Protecția Mediului Brașov și de Inspectoratul Școlar Județean Brașov

Ajută-ne să păstrăm curățenia în comunitatea ta!

UN PROGRAM

ÎN PARTENERIAT CU INSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN ȘI PRIMĂRIA TA!

Ne găsești și pe www.rorec.ro și www.facebook.com/patruladereciclare/